گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۳۵۹۳
سه شنبه ۳۰ شهریور ۱۴۰۰ ۱۴:۳۳

در دیدار ابراهیم رئیسی با فرزندان و خانواده شهدا مطرح شد

# واکسن و پیمان شانگهای؛ شروع موج انتقادات به دولت روحانی

عضویت ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای و واردات واکسن به کشور، رئیس‌جمهور را بر آن داشته تا آهسته‌آهسته انتقادات خود به دولت حسن روحانی و سیاست‌های خارجی او را رساتر به زبان آورد.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، ابراهیم رئیسی که روز گذشته با فرزندان و خانواده شهدا دیدار داشت بر این نکته پافشاری کرد که اگر بر توان داخلی تکیه کنیم، انجام خیلی از کارها ممکن خواهد شد.

او سپس این‌گونه به دولت قبل انتقاد کرد: «متأسفانه شاهد بودیم که بعضی‌ها واردات واکسن یا حتی پیوستن کشور به سازمان شانگهای را متوقف بر پذیرش FATF کرده بودند و حتی در جلسات رسمی نیز بر موضع خود پافشاری می‌کردند». او ادامه داد: «در فاصله کوتاه سپری‌شده از دولت سیزدهم اتفاق خاصی نیفتاده که باعث افزایش واردات واکسن یا پذیرش عضویت کشورمان در سازمان شانگهای بشود، الا اینکه کشورهای همسایه و دوست ما دیدند که دیگر توجه ما صرفا به غرب نیست و ارتباط با همسایگان و کشورهای منطقه اولویت سیاست خارجی ایران شده است».

اشاره رئیسی به مواضع دولت قبل است که بارها نپیوستن ایران به FATF را یکی از دلایل مهم مشکلات اقتصادی کشور دانسته بود. حسن روحانی در آخرین روزهای ریاستش بر دولت گفته بود: «ما اگر به FATF نپیوستیم و اجرا نشد، باید به مردم توضیح بدهیم که این موضوع چقدر هزینه دارد و چه کسی این هزینه را متحمل می‌شود.

این لوایح هیچ ربطی به برجام و تحریم ندارد. اگر تحریم باشد یا نباشد این لوایح لازم است». اشاره روحانی به بررسی دو لایحه سی‌اف‌تی و پالرمو در مجمع تشخیص مصلحت نظام بود که تاکنون مسکوت مانده است و حالا به نظر می‌رسد دولت جدید پیگیر آن نخواهد بود. بااین‌حال پیوستن ایران به سازمان همکاری‌های شانگهای چنان برای دولت و رئیس‌جمهور شیرین آمد که او در جلسه هیئت روز یکشنبه اعلام کرد نه‌تنها وزارت خارجه بلکه همه وزارتخانه‌ها ظرفیت‌های همکاری با این سازمان را شناسایی و در مسیر رشد اقتصادی فعال کنند.

اما آیا بدون پیوستن به FATF می‌توان از گشایش اقتصادی حرف زد؟ کمال طیبی،کارشناس اقتصاد بین‌الملل در گفت‌وگو با اعتمادآنلاین،گفته «عضویت در این اتحادیه و پیمان‌ها باب همکاری را می‌طلبد و هر عضوی متعهد می‌شود که مفاد و بندهای توافق و اهداف اتحادیه را پیگیری کند و اگر اهداف مبتنی بر توسعه روابط اقتصادی است، اعضا باید جنبه‌های سرمایه‌گذاری را در نظر بگیرند و در این جهت مانع‌زدایی کنند، حتی اگر موانع قانونی در داخل کشور وجود دارد، باید برطرف شود و حتی تسهیلات قانونی برای تحقق اهداف پیمان و اتحادیه‌ها ارائه شود».

او ادامه داد: «وقتی از چین صحبت می‌کنیم، یعنی صنایع چینی و شرکت‌های بزرگ و قدر اقتصادی و بانک‌های بزرگ چینی که همه آنها مقید به این هستند که مشمول جرایم دورزدن تحریم‌ها علیه ایران نشوند. حال که ایران عضو این پیمان و اتحادیه شده و با عضویت در این پیمان نگرش اقتصادی دارد، باید به سمت برداشته‌شدن تحریم‌ها و پیوستن به FATF حرکت کند».

این کارشناس اقتصاد بین‌الملل گفت: «اگر هدفمان از عضویت در این پیمان‌ها تقویت اقتصاد و خروج از شرایط فعلی اقتصاد ایران است، نباید این انتظار را داشته باشیم که کشورها اصول اقتصادی خود را در همکاری با ایران نادیده بگیرند، نباید مدعی این شویم حالا که ایران عضو پیمان شانگهای شده، بنگاه‌های چینی برای همکاری با ایران تحریم‌ها را دور بزنند. باید توجه داشته باشیم که اساسا بنگاه‌های چینی این اقدام را انجام نمی‌دهند و چین نسبت به ایران منافع بیشتری با غرب دارد؛ بنابراین این ذهنیت و مطالبه در بلندمدت برای ما مشکل‌ساز می‌شود».

طیبی ادامه داد: «الگوی تجاری حمل‌ونقل یا ترابری بین کشورهای عضو پیمان شانگهای امکان‌پذیر است اما نیاز به زیرساخت‌ها دارد و باید بتوانیم زیرساخت‌های ترانزیتی در کشور را فعال کنیم که ایجاد این زیرساخت‌ها هم نیاز به سرمایه‌گذاری دارد و برای سرمایه‌گذاری در این حوزه بازهم باید به احیای برجام و پیوستن به FATF برگردیم».

واکسن و FATFنکته دیگری که در صحبت‌های روز گذشته رئیسی وجود داشت، بحث خرید واکسن بود. از چند هفته گذشته روند ورود واکسن کرونا به کشور افزایش پیدا کرده و همین باعث شده تا برخی آن را یک دستاورد که به دست دولت جدید رقم خورده، نشان دهند و این‌گونه نشان دهند که دولت روحانی نخواست و نتوانست.

چندی‌پیش «نورنیوز» سایت خبری نزدیک به شورای عالی امنیت ملی کشور، در گزارشی انتقادی نسبت به دولت حسن روحانی نوشت: «...طراحی و انتشار گسترده هشتگ «واکسن بخرید» که متأسفانه با همراهی برخی سلبریتی‌ها و سیاسیون در داخل اوج گرفت، بیش از هر چیزی این انگاره را در ذهن افکار عمومی ایجاد کرد که کشور با رویکردی سیاسی نمی‌خواهد واکسن بخرد، چون نمی‌خواهد الزاماتی مانند «FATF» را بپذیرد».

در ادامه این گزارش آمده: «اینکه بعضا گفته می‌شود «نگذاشتند دولت قبل واکسن بخرد» کاملا عاری از حقیقت است، زیرا در دولت جدید شخص آیت‌الله رئیسی در تماس با رئیس‌جمهور چین درخواست خرید ۹۰ میلیون دوز واکسن را مطرح کرد و با پذیرش «شی جین پینگ» روند واردات واکسن «سینوفارم» به یکباره متحول شد.

این در حالی است که در دولت آقای روحانی نه‌تنها چنین اتفاقی رخ نداد بلکه علاوه بر برخی اظهارات مانند آنچه آقایان نمکی و جهان‌پور علیه چینی‌ها گفتند، سمت‌وسوی درخواست‌ها برای واردات واکسن بیشتر به سمت کشورهایی بود که در عمل دیدیم نیاز ما را برآورده نکردند».

امتناع دولت روحانی از خرید واکسن و واردات واکسن از چین آن‌هم با یک تلفن چنان عجیب بود که یک منبع آگاه نزدیک به دولت حسن روحانی درباره آن این‌گونه توضیح داد: «اولین تلاش‌ها برای خرید واکسن در دولت تدبیر و امید از همان ابتدای سال ۱۳۹۹ آغاز شد و مذاکرات متعددی با محوریت وزارت امور خارجه و سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران با کشورهای متعدد فروشنده واکسن از جمله چین، ژاپن، روسیه و هند به عمل آمد و قراردادهای متعددی برای خرید واکسن منعقد شد.

با وجود این قراردادها، تأمین واکسن از سوی فروشندگان و ایفای تعهد از سوی آنها با موانعی روبه‌رو بود که برطرف‌شدن آن تا همین هفته‌های اخیر به طول انجامید».

او ادامه داد: «باید توجه کنیم که الان هم کشورهای تأمین‌کننده نیاز داخلی خودشان را برطرف کرده‌اند و واکسن بیشتری را برای فروش خارجی عرضه

می‌کنند و هم اینکه محدودیت تحریمی علیه ایران در زمینه واکسن برچیده شده است. براساس این تحولات، در زمینه تأمین واکسن گشایشی ایجاد شد که بخشی از آن در ماه پایانی مسئولیت دولت تدبیر و امید به وقوع پیوست و بخش دیگر در هفته‌های اخیر و با روی‌کارآمدن دولت جدید اتفاق افتاده است».

این منبع آگاه همچنین درباره این ادعا که تماس تلفنی رئیس‌جمهور فعلی با رؤسای جمهور چین و روسیه منجر به تشدید واردات واکسن شده، گفت: «اگر مشکل صرفا با تماس تلفنی قابل‌حل بود، رئیس‌جمهور سابق چندین‌بار شخصا با رئیس‌جمهور چین مکالمه تلفنی درباره تأمین واکسن داشت، مهم‌ترین محور دیدار حضوری روحانی با وزیر خارجه چین نیز تأمین واکسن بود».

واکسن‌ها پیش‌خرید شده بودمحمدرضا خاتمی نیز چند شب پیش در کلاب‌هاوس به این موضوع اشاره کرده و گفته بود: «از جهانگیری مستقیما شنیدم که تمام واکسن‌ها در دولت سابق پیش‌خرید شدند؛ به‌جز پنج میلیون دُز واکسن که دوستان (دولت جدید) آن را از کارخانه‌ای در امارات به‌جای ۹ دلار، ۱۴ دلار خریده‌اند».

حتی خبرگزاری فارس نیز در گزارشی به خرید واکسن در دولت روحانی اشاره کرده و نوشته بود: «طبق سند ملی واکسیناسیون، ایران تا پایان ۱۳۹۹ به ۲.۶ میلیون دُز واکسن احتیاج داشت و با این حساب، فاز اول واکسیناسیون، بدون هیچ مشکلی انجام می‌شد. بااین‌حال، ایران به این واکسن‌ها بسنده نکرد.

به فاصله یک ماه از خرید کواکس، ایران در ۱۶ بهمن خبر از خرید دو میلیون دُز واکسن اسپوتنیک پنج روسیه را داد.

قرار بود این واکسن‌ها هم تا پیش از نوروز وارد کشور شود.

در ۲۶ فروردین ۱۴۰۰ قرارداد دیگری نیز با روسیه بسته شد؛ واردات ۶۰ میلیون دُز واکسن با وعده تحویل از خرداد تا آذر. خرید بعدی ایران از هند و در اسفندماه بود. مذاکرات با چین هم از آذرماه جریان داشت و درنهایت در بهار به قرارداد خرید ۳۰ میلیون دُز واکسن ختم شد؛ ۱۰ میلیون دُز در بهار ۱۴۰۰ و مابقی تا پایان پاییز.

به‌این‌ترتیب، ایران تا قبل از ارائه مجوز تولید واکسن داخلی (۲۴ خرداد ۱۴۰۰)، قرارداد خرید حداقل ۱۱۰ میلیون دُز واکسن را بسته بود که قرار بود به‌تدریج تا پایان پاییز (پایان سال ۲۰۲۱ میلادی) وارد کشور شود».